

Finansinspektionen
Cecilia Wennerholm
Box 7821
103 97 STOCKHOLM

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registrator@riksbank.se
www.riksbank.se

ERT DNR 08-2222

VÅRT DNR 2008-477-STA

ESTABLISHED 1668

Yttrande över Finansinspektionens promemoria Ett principbaserat förhållningssätt 2008-09-05 - syftet i fokus (2008-03-04)

Riksbanken välkomnar Finansinspektionens initiativ till att utveckla ett principbaserat förhållningssätt till tillsynen, men konstaterar att en mer genomarbetad analytisk underbyggnad av principerna är nödvändig för att de ska kunna utgöra en ändamålsenlig grund för såväl utformningen som den praktiska tillämpningen av det finansiella regelverket.

Riksbanken har inte fått rubricerade promemoria på formell remiss, men vill ta tillfället i akt att avge ett yttrande.

Riksbanken välkomnar Finansinspektionens initiativ till att utveckla ett principbaserat förhållningssätt till den finansiella tillsynen och den finansiella regleringen.

Riksbanken konstaterar dock att det kan finnas anledning att tydligare skilja mellan principer som har till syfte att styra Finansinspektionens inre arbete och att ligga till grund för utformningen av det finansiella regelverket. I det rubricerade principdokumentet förefaller det föreligga en viss sammanblandning av dessa syften och de åtta principer som redovisas har snarast karaktären av allmänna uppförandekoder för de finansiella företagen. Tanken bakom detta sägs vara att det är viktigt att "företagen förstår och kan förvalta sin del av ansvaret för den sunda utvecklingen av finansmarknaden". De föreslagna principerna har med andra ord karaktären av ett informellt "kontrakt" mellan Finansinspektionen och dess tillsynsobjekt.

Ett uttalat syfte är att Finansinspektionen ska undvika "att lägga resurser på att leta lagöverträdelse som [inspektionen] bedömer sakna betydelse för de övergripande målen om finansiell stabilitet och gott konsumentskydd". Riksbanken instämmer i att reglerna, förutom att vara ändamålsenligt utformade, också bör tillämpas med förnuft, men ifrågasätter om en tillsynsmyndighet kan tillåta sig att underlåta att beivra överträdelse av vissa existerande regler bara för att man anser att de är mindre relevanta. Om vissa lagregler inte anses vara ändamålsenliga är det snarare myndighetens uppgift att försöka påverka lagstiftaren att ändra regelverket.

■ En av dokumentets grundläggande principer anger att "ett företag ska aktivt verka för att förebygga förtroendeproblem för det finansiella systemet...". Riksbanken konstaterar att det rimligtvis ligger i varje finansiellt företags intresse att verka för ett gott förtroende för den egna verksamheten. Samtidigt ifrågasätter Riksbanken det meningsfulla i att avkräva enskilda finansiella institut ett aktivt ansvar för förtroendet för det finansiella systemet som helhet. Det förtjänar i det sammanhanget också att påpekas att det i vissa fall är angeläget att problem påtalas, även om detta kortsiktigt kan rubba förtroendet för det finansiella systemet.

En annan av principerna stipulerar att "ett företag ska säkerställa att samtliga anställda har den kunskap och kompetens de behöver för de uppgifter de är satta att sköta". Även här kan det ifrågasättas om det är ändamålsenligt att, vid sidan av den lagstadgade ledningsprövningen, formulera en allmän princip om något som rimligtvis ligger i det enskilda företagens intresse.

Det är givetvis angeläget att Finansinspektionen sorterar sina arbetsuppgifter med utgångspunkt från myndighetens övergripande mål. Väl utformade principer som är härledda ur myndighetens mål bör kunna ge Finansinspektionen en god vägledning för bedömningar och prioriteringar i sitt interna arbete.

När det gäller principer för finansiell normbildning, är det väsentligt att denna baseras på en grundlig analys av de finansiella institutens roll i samhällsekonomin och de samhällsekonomiska motiven till reglering och tillsyn. Till vissa delar, till exempel vad gäller stabilitetstillsynen, finns ett bidrag till en sådan analys i artikeln "Ekonomiska motiv för reglering av den finansiella sektorn" i Riksbankens rapport Finansiell stabilitet 2005:1. Till andra delar, till exempel vad gäller marknadstillsyn och -reglering, kan Finansinspektionen behöva utveckla en analytisk ram. Även om ett sådant analytiskt grundarbete kan vara krävande skulle det sannolikt ha ett långsiktigt mervärde.

Riksbanken konstaterar att en mer genomarbetad analytisk underbyggnad av principerna är nödvändig för de ska kunna utgöra en ändamålsenlig grund för såväl utformningen som den praktiska tillämpningen av det finansiella regelverket.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Mattias Persson efter föredragning av Johan Molin.

Mattias Persson

Johan Molin